

BREXİT SÜRECİ YÜRÜYOR AMA İNGİLTERE AVRUPA'DAN ÇIKMAK İSTEMİYOR

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Analiz No : 2018 / 3

07.02.2018

Hatırlanacağı üzere, İngilterenin bir önceki Başbakanı David Cameron 2015 yılındaki genel seçim kampanyasında eğer tekrar Başbakan olursa Avrupa Birliğinde kalıp kalmama hususunu İngiliz halkının tercihine sunacağı yönünde bir vaatte bulunmuştu. Bunun İngiliz halkının tercihine saygı göstermek kadar, hatta ondan da önemlisi Cameronun ikinci kez Başbakan olmak için ortaya attığı bir vaat olduğu o zamanlar bazı yorumcular tarafından öne sürülmüştü. Gerçekten 2015 seçimlerini Cameronun partisi muhafazakârlar hem de tek başlarına hükümet kuracak bir çoğunlukla kazanmışlar, ancak bunun faturası olarak da ABde kalıp kalmamak konusunda referandum yapma vaadi seçim zaferi ile birlikte gündeme oturmuştur. Cameron sözünü tutmuş, ülkeyi referanduma götürmüş, ancak 23 Haziran 2016 tarihindeki referandumda İngiliz halkı %48,1 oranına karşılık %51,9 oyla ABden ayrılma yönünde oy kullanmıştır. Bu sonuç üzerine aynı gün Başbakanlıktan istifa eden David Cameronun seçim kampanyasında ne kadar hatalı bir taktik izlediğinin farkında olup olmadığı ve de sonuçtan duyduğu pişmanlık derecesi bittabi bilinmemektedir. Bilahare, demokrasinin beşiği İngilterede parlamenter demokratik sistem bütün kuralları ile işlemiş ve son Cameron hükümetinde İçişleri Bakanı olan Theresa May Başbakan olmuştur.

Cameron ile birlikte İngiliz halkının ABde kalması yolunda bir seçim kampanyası yürütmüş olan Theresa May referandum mağlubiyetinin yüküne ilaveten bu sefer İngiltereyi ABden çıkaracak Brexit süreci ile uğraşmaya başlamıştır. Bazı yazarlarca bir zamanki Demir Leydi Margaret Thatcher'a benzetilen Bayan May, herhalde derin bir üzüntü içinde olsa da Brexiti gerçekleştirmek için gayet tutarlı bir mücadele vermektedir. Bu bağlamda önce İngilterenin ABden ayrılması için Lizbon Anlaşmasının 50. Maddesini 29 Mart 2017 tarihinde tetiklemiş ve süreci başlatmıştır.

Bunun ardından Başbakan May, İngilterenin ABden çıkmasını düzenleyen yasa tasarısını parlamentoya sunmuş ve Brexit müzakerelerinin yolunu açmıştır. Nitekim Brexit müzakereleri 19 Haziran 2017 günü başlamıştır. Geçtiğimiz yıl sonlarında İngiltere ve AB

müzakerelerin ilk safhasını tamamlamış ve boşanma için önemli üç konuda (ABden ayrılış bedeli olarak İngilterenin ödeyeceği tazminat, İngiltere ve AB arasındaki tek kara hududunu teşkil eden Kuzey İrlanda hududunun statüsü ve AB ülkelerinde yaşayan İngiliz vatandaşları ile İngilterede yaşayan AB vatandaşlarının tabi olacakları hukuki statü) anlaşmaya varmışlardır. Müzakerelerin ikinci bölümü için İngiltere ve AB heyetleri 6 - 8 Şubat 2018de Londrada bir araya gelmektedirler. Müzakerelerin ağırlık noktası olarak AB Konseyinin onay vermiş olduğu Geçiş Dönemi Müzakereleri Çerçeve Belgesi uyarınca geçiş dönemine ilişkin düzenlemeler ele alınmaktadır. İngilterenin ABden çıkışının öyle pek de kolay olmayacağına anlaşılması üzerine kesin çıkış tarihi olarak saptanan 29 Mart 2019 tarihinden itibaren aşağı yukarı iki yıllık bir geçiş dönemi yararlı görülmüştür. Neticede geçiş döneminin 31 Aralık 2020 tarihinde son bulması da karar altına alınmıştır.

İkinci dönem müzakerelerinde yalnız geçiş dönemine ilişkin düzenlemelerin ele alınması öngörülmemektedir. AB ile İngiltere arasında gelecekteki ilişkiler, bir ticaret anlaşması da dahil ikili ticarete ilişkin konular, vb. de ele alınacaktır.

Ve nihayet, geçiş döneminin bitimi olan 31 Aralık 2020 tarihine kadar AB ile varılan boşanma" anlaşmasının İngiliz parlamentosunun onayından geçmesi gerekecektir. Diğer bir deyişle, İngiliz anlayışına göre referandum istişari bir değer taşımakta olup boşanma" anlaşmasının parlamento onayından geçmesi şarttır.

İngilterenin Brexit sürecinin yukarıda sunulan kısa bir özetinden de anlaşılacağı üzere bugünden itibaren en geç 2020 yılı sonuna kadar geçecek olan dönem Avrupa Birliğini ve İngiltereyi her bakımdan meşgul edecek, yoğun müzakerelerin yer alacağı bir zaman kesitini temsil etmektedir. İngiliz halkının yaptığı tercih referandum sonucunun gösterdiği gibi çok küçük bir farkla tecelli etmemiş olsaydı, diğer bir deyişle İngiliz halkında ABden çıkış için çok daha geniş tabanlı bir mutabakat bulunsaydı belki işler daha kolay olabilirdi. İngiliz kamuoyunun kafasının karışık olduğu izlenmektedir. Sık sık saf değiştirmeler görülmektedir. Örneğin İngilterenin ABden çıkmasını ateşli bir şekilde savunanların şimdi tereddüt içeren açıklamalar yapmalarına şahit olunmaktadır. Hükümet üyesi olarak Brexit karşısında yer alan Başbakan May, şimdi güçlü bir şekilde Brexiti savunmaktadır.[1] Buna mukabil Brexitin fikir babalarından kabul edilen, UKIPin eski başkanı Nigel Farage şimdi Brexit için ikinci bir referandum yapılmasının iyi olacağını söyleyebilmektedir.[2] Yapılan bazı halk oylamaları da zamana ve zemine göre birbirleriyle çelişkili sonuçlar verebilmektedirler. İngiliz geleneğindeki tutarlılık çizgisinde hareket eden ağırlıklı bir grup ise ABden çıkışın dezavantajlarını görmekle birlikte sırf artık geri dönülmez bir noktaya varıldığı inancıyla Brexitin mümkün olan süratle gerçekleşmesini savunmaktadır. Yukarıda çizilen tablonun renklerine yeni bir ton veren husus ise son zamanlarda bizzat Başbakan May ve Genelkurmay Başkanı Orgeneral Nick Carterdan gelmiştir. Başbakan May Rusyayı ortak değer olan uluslararası düzen için bir tehdit olarak gördüğünü ifade etmektedir. May Hepimizin dayandığı uluslararası düzeni tehdit eden Rusyanın eylemleridir. diyebilmektedir. Rusyanın eylemlerinin bilgiyi silah olarak kullanmayı içerdiğini ve Batı ülkelerindeki seçimlere müdahale ederek siber saldırılar düzenlediğini iddia etmektedir. [3] May, ABden ayrılıyor ama Avrupadan ayrılmıyoruz. diyerek fikrini açıkça ortaya koymaktadır.[4] Genelkurmay Başkanı Carter ise Almanyada gerekli saha çalışmalarının yapılacağını ve Rus tehdidine karşı Almanyada İngiliz birliklerini tutmak için

çalayacaklarını ifade etmektedir.[5] Gerek Başbakanın gerek Genelkurmay Başkanının hatırlatmak istedikleri husus hem Almanyanın hem Berlinin İkinci Dünya Savaşı sonrasında dörde ayrıldıkları, bunlardan birinin İngiltereye ait olduğu, Düsseldorf, Bremen, Hamburg ve Aşağı Saksonya gibi Almanyanın önemli bir bölgesinin İngiltere yönetimine bırakılmış olduğudur.[6] Adeta Almanyaya hala işgal altında olduğu gerçeğini ve Müttefiklerin burada asker bulundurma yetkisinin devam ettiğini hatırlatmak istemektedirler. Nitekim halen Almanyada İngiltereye ilaveten Amerikan ve Fransız üsleri de bulunmaktadır. Bu tutumla Başbakan May yukarıda belirttiğimiz üzere ABden ayrılıyor ama Avrupadan ayrılmıyoruz. fikrini bir başka şekilde ifade etmektedir. Genelkurmay Başkanı Carter de Almanyadan askerlerini çekmeyi durdurmayı değerlendirdiklerini, Rusyanın askeri stoklarını 30 kat artırırken ve beklenenden önce saldırıya geçmesi muhtemelken İngilterenin meydanı boş bırakmasının düşünülmeyeceğini belirtilmektedir.

Bütün bu gelişmeler İngilterenin 2013 yılında 2016ya kadar askeri birliklerini Almanyadan çekeceğini açıklamış olduğu hatırlandığında büsbütün anlam kazanmaktadır.[7]

İngilterenin sarsılarak ilerleyen Brexit süreci ile ilgili tereddütlerinin Avrupadaki varlığını yitirme endişesinden kaynaklandığını söyleyebiliriz. Öyle görülüyor ki, İngiltere şimdi bu endişesini askeri ve güvenlik alanlarına yayararak ve Rus tehdidini öne çıkararak kıta Avrupasını daha da kaygılandırmak ve Brexit konusunda Avrupanın da tereddüt yaşamasını sağlamaya çalışmaktadır.[8] Bütün bu hususları, özetle, İngilterenin Avrupa siyasetinde gücünü ve varlığını kuvvetlendirmek ve ağırlığını idame ettirmek çabası olarak değerlendirmek mümkündür.

[1] Wheeler, Brian & Alex Hunt, Brexit: All you need to know about the UK leaving the EU, *BBC News*, 4 Jan, 2018, <http://www.bbc.com/news/uk-politics-32810887>.

[2] Brexitin Mimarı Nigel Farage: Bazen İkinci bir Referandum Yapılmalı Diyorum, *euronews.com*, <http://tr.euronews.com/2018/01/11/brexit-in-mimar-nigel-farage-bazen-ikinci-bir-referandum-yapmal-diyorum>.

[3] May: Hepimizin Dayandığı Uluslararası Düzeni Tehdit Eden Rusyanın Eylemleridir, *ntv.com.tr*, <https://www.ntv.com.tr/dunya/may-hepimizin-dayandigi-uluslararasi-duzeni-tehdit-eden-rusyanin-eylemleridir,70gbFC8mFkKhZa1xxrJn4Q>.

[4] The 12-point Brexit plan explained: Theresa May warns EU she will walk away from a bad deal for Britain, *Telegraph.co.uk*, <http://www.telegraph.co.uk/news/2017/01/17/theresa-may-warns-eu-will-walk-away-bad-deal-britain/>.

[5] Britain may reverse decision to pull out of Germany because we need to react to Russian attacks, army chief says, *Telegraph.co.uk*, <http://www.telegraph.co.uk/news/2018/01/22/britain-may-reverse-decision-pull-germany-need-react-russian/>.

[6] The Potsdam Conference, 1945, *US Department of State, Office of the Historian website*, <https://history.state.gov/milestones/1937-1945/potsdam-conf>.

[7] UK to withdraw 11,000 troops from Germany by 2016, *theguardian.com*, <https://www.theguardian.com/uk/2013/mar/05/uk-withdraw-troops-germany-2016>.

[8] Britain may reverse decision to pull out of Germany because we need to react to Russian attacks, army chief says, *Telegraph.co.uk*, <http://www.telegraph.co.uk/news/2018/01/22/britain-may-reverse-decision-pull-germany-need-react-russian/>.

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "BREXİT SÜRECİ YÜRÜYOR AMA İNGİLTERE AVRUPA'DAN ÇIKMAK İSTEMİYOR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2018 / 3. Şubat 07. Erişim Mayıs 09, 2026. <https://www.avim.org.tr/tr/Analiz/BREXIT-SURECI-YURUYOR-AMA-INGILTERE-AVRUPA-DAN-CIKMAK-ISTEMİYOR>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır